

NSW-landgoed de Dannenkamp

Jaarverslag 2020

[Voor plattegronden, zie Jaarverslag 2015]

Ben Tilanus, Hoge Hexel, 21 december 2020, 0546-561316, tilanus.bernhard@gmail.com

Die vervloekte computer had al mijn vroegere jaarverslagen kwijtgemaakt, maar met hulp van velerlei zijden heb ik ze nu weer allemaal op een rijtje (vanaf 2012). Ik heb ze eerst maar eens allemaal gelezen en was al veel vergeten.

Laat ik beginnen met de oeverzwaluwenkunstwand (in de betonnen wand zitten 108 voorgeboorde gaten van 9 of 11 cm doorsnee; de nestholtes zijn 5 cm breed en 3 cm hoog). Aan het rijtje kan ik voor 2020 44 nesten toevoegen:

2011 - 15 nestholtes
2012 - 25 nestholtes
2013 - 68 nestholtes
2014 - 59 nestholtes
2015 - 63 nestholtes
2016 - 60 nestholtes
2017 - 43 nestholtes
2018 - 34 nestholtes
2019 - 52 nestholtes
2020 - 44 nestholtes

Dan de vleermuizenkelder. Die wordt nu gemonitord door drie vleermuizenkenners: Geert Euverman, Rick Ruis en Jan Mannak. De houten deur die erin zat was niet goed, want daar konden muizen tegenop klimmen en aan de vleermuizen in winterslaap gaan knagen. Dus vervangen door een gegalvaniseerd plaatstalen deur (voor tamelijk veel geld). De inspectie van de kelder gaat dit jaar niet door wegens corona:

“Maar het is niet anders; we moeten allemaal ons steentje bijdragen om de pandemie onder controle te krijgen, en zeker ook niet over te brengen op de Nederlandse vleermuispopulatie.” Dit schrijft Jan Mannak en daaruit blijkt de echte vleermuizenliefde: de vleermuizen beschermen tegen het mensdom (maar ik dacht dat daar in Wuhan het coronavirus juist van een vleermuis afkomstig was) – hoe komt het toch dat de virussen van vleermuizen en nertsen gevaarlijk zijn voor mensen en die van varkens en koeien niet (ik draag een varkensklep in mijn hart).

Dit was de derde zeer droge en warme zomer op rij. Voor mijn vrouw en mij een klimaatverbetering. De droogte helpt ook een handje bij het onderhoud van het bos dat mijn grootvader in 1918 aangeplant heeft. Dit bos, eigendom van de BV Exploitatiemaatschappij Het Hexel, waarin ik bij benadering nul zeggenschap heb, wordt niet onderhouden. Er wordt niet gekapt of gedund; het is een hol bos zonder struikenlaag of kruidenlaag. Onder de beuken heb ik ooit een aantal plaggen dalkruid uitgezet en die zijn uitgegroeid tot ronde, lichtgroene plekken van zo'n drie meter doorsnee, maar dat is dan ook alles. Door de droogte hebben nu lariksen, sparren, beuken en berken het loodje gelegd en dat lucht op. Wat ben ik blij dat mijn grootvader destijds ook al zuid-europese soorten als acacia (*Robinia pseudoacacia*) en tamme kastanje (*Castanea sativa*) heeft aangeplant. Die gedijen nu. De tamme kastanje op ons

grasveld, waaronder we in 1960 onze trouwreceptie hielden was toen 40 jaar oud en deze zomer, toen we eronder een bescheiden coronareceptie voor onze diamanten trouwdag hielden, 100 jaar en hij wordt steeds dikker. De Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*) was bij de aanleg van het bos een misser. Mijn grootmoeder had dat als eerste door en nu hebben we er nog steeds last van.



Links uitzicht op de hei bij mist vanaf de dennenrand - die stond er al vóór de aanleg van bos en huizen en daarom heet de Dannenkamp zo. Rechts gezicht vanaf de 3e Lageveldsweg over de hei met in de verte de Dannenkamp.

Het natuurterrein aan de 3^e Lageveldsweg, alias de Leemkuilen, is zo genoemd omdat de kuilen bekleed zijn met een laag van 25 cm zuiver leem (uit Losser) en het water erin is dus regenwater. De achterste, grote kuil heeft een rand van kleine lisdodde en riet. De voorste kuil valt 's zomers droog en daar bloeien dan veel klokjesgentianen in.



De voorste leemkuil in de winter met water erin. 's Zomers bloeien hierin vele klokjesgentianen. Op de Leemkuilen staan drie plekken met brem: een moederstruik en daaromheen veel jonkies. Daar ben ik blij mee. Rechts het "Russische" berkenbosje. Dat moet regelmatig gedund worden. Nog geen vliegenzwammen gevonden...

Het natuurterrein aan gene zijde van de Haarboersweg, alias het Plas-dras, zo genoemd omdat daar vier plassen en vier poelen gegraven zijn. Het water erin is grondwater. Mijn wishful thinking was dat de rest van het maaiveld drassig/moerassig zou zijn. Het maaiveld was echter droog en toen ook de grondwaterstand volgens horen zeggen nog eens 25 cm

gezakt was door de waterwinning van Vitens, heb ik in 2020 besloten om dan maar naar het grondwater toe te graven. (Voor de kosten heb ik een droogteschadeclaim ingediend bij Vitens.)



De afgeschraapte toplaag van berkenopslag werd gestort naast de vlermuizenkelder; daarna 3000 kuub zand afgevoerd met een schoongrondverklaring van € 1500, zijnde weggegooid geld.

Er zijn veel vogels die vroeger wel in het bos zaten en nu niet meer. Ik heb het hele jaar geen holenduif gehoord (wel overvloedig houtduiven) – zou de sperwer alle kleinere holenduiven hebben weggevangen? De zomertortel, waarvoor ik speciaal het meidoorn-sleedoorbosje naast de leemkuilen heb aangelegd: nooit een tortel waargenomen. In de zuideuropese en noordafrikaanse landen wordt de tortel net zo uitgeroeid als voorheen in Amerika de Amerikaanse trekduif... Spechten doen het goed: zwarte specht met zijn twee verschillende geluiden in zit en in de vlucht, de groene specht met zijn aanstekelijke lach, de grote bonte met zijn onmiskenbare ping, veel boomklevers als luidruchtigste vogels van het bos en het boomkruipertje met zijn ijle liedje in het ritme van “Ik ben een boomkruipertje”. De boompieper zit nog altijd op de hei zijn duikvluchten te maken vanaf de top van een vliegden met bijbehorend geluid; maar de boomleeuwerik met zijn lieflijk gezang hoor ik al jaren niet meer en we zullen wel altijd reikhalzend blijven uitkijken naar de nachtzwaluw.

Qua amfibieën gaat het wel goed. Herman Stevens heeft eens een emmer vol boomkickers uitgezet en in mei heb ik veertien dagen hun getetter gehoord (vier tets per seconde), hopelijk vanaf het hazelaarbosje in het Plas-dras dat ik speciaal voor de boomkikker geplant heb. Bij het “heideproject” in 2000, toen een groot stuk pijpestrootje afgeplagd is tot op het grijze loodzand, dat was de “zaadbank”, waarna de hei weer prachtig opschoot, troffen we op boomstronken veel levendbarende hagedissen aan, maar nooit een zandhagedis. Tuinman Jan Almoes heeft deze zomer een dozijn zandhagedissen losgelaten op een afgeplagd stuk in de hei, waar ze hun eitjes in kunnen leggen. Het zwembad is voortaan natuurbad – er kan best in gezwommen worden door mensen die uit de sauna komen, maar het blad blijft op de bodem liggen en het chloor blijft in het pomphuisje en de pomp uit. Het bad is dus vrij voor de kamsalamanders, die er op eigen kracht ingekomen zijn!